

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28 Aralık 2011 tarihinde Şırnak'ın Uludere ilçesinin Roboski köyünde devletin savaş uçaklarıyla yapılan bombalama sonucu ile 34 sivil yurttaş hayatını kaybetmiştir. İlgili konunun toplumsal vicdan nazarında uyandırdığı infial hala aynı şekilde devam etmektedir. Konuyla ilgili oluşturulan meclis alt komisyonunun çalışmalarının şeffaf ve topluma açık olmaması nedeniyle herhangi bir ilerleme kat edilmediği gibi, aynı bölgede 29 Mayıs 2016 tarihinde karakoldan atılan bombalarla aynı aileden 2 kişi daha hayatını kaybetmiştir. Katledilen yurttaşların faillerinin bulunması, Roboski katliamının tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Aycan İRMEZ
Şırnak Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar Kürt halkı sayısız trajedi ve toplumsal bellekte yüzlerce yıl kalacak olan kırımlara maruz kalmıştır. Bunlardan biri de, Şırnak'ın Uludere ilçesinde 28 Aralık 2011 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait savaş uçaklarının bombardımanı sonucu 19'u çocuk 34 sivilin yaşamını yitirmesidir.

Toplumsal hafızaya "Roboski Katliamı" olarak yerleşen olayın cezasız kalması Türkiye hukuk sisteminin hükümet eliyle nasıl bir noktaya sürüklenmiş olduğunun somut örneğidir. Roboski'de yaşananların akabinde dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, savaş uçaklarınca gerçekleştirilmiş bu ölümlerin Ankara'nın dehlizlerinde kaybolmayacağını ve bunun ne pahasına olursa olsun aydınlatılacağını söylemişti. Aradan geçen beş yıla karşın, ölümlerin sorumlularının açığa çıkarılmasına ilişkin herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Türkiye'nin en büyük sorunu Kürt sorunu ve toplumsal barışla yakından ilgili olan Roboski'de yaşananların üstü önce gizlilik kararı daha sonra takipsizlik nihayetinde de kavuşturmaya yer olmadığı iddiası ile üstü örtülmeye çalışılmışsa da bu durumun çözümsüzlüğü ülkenin karşı karşıya kalabileceği sosyal ve siyasal riskleri içinde barındırmaktadır. Tam da bu nedenle, Roboski'de yaşananlar ile evrensel bir hukuk anlayışı temel alınarak yüzleşilmesi gerekmektedir. Ayrıca, 28 Aralık günü yaşanan sivillere yönelik güvenlik güçlerinin açıkça ihlaline ilişkin Cenevre Sözleşmesi'nin uluslararası hukuk bağlamında açık hükümleri yer almaktadır. Türkiye'nin bir an önce taraf olması gereken Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) göre olayın çok yönlü bir şekilde soruşturulması da elzemdir.

15 Temmuz Darbe girişimi sonrası Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın Roboski katliamını darbecilerin yaptığı yönündeki imaları, Roboski katliamını 2011 yılından bu yana devam eden siyasi ittifaklar çerçevesinde değerlendirme zeminini yaratmıştır.

Toplumsal barış ve vicdanın yanı sıra hukuk devletinin bir gereği olarak Roboski'de gerçekleşen sivil ölümlerinin zaman kaybedilmeksizin aydınlatılması elzemdir. Roboski'de yaşananlar, Türkiye'nin yakın siyasi tarihinde yaşanmış pek çok benzer olaylarla devletin yüzleşmesi ve bir daha bu tür olayların yaşanmaması için de gereklidir. Bu kapsamda Roboski'de öldürülen yurttaşların faillerinin bulunması, siyasi sorumlularının ortaya çıkarılması ve tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını ivedilikle talep etmekteyiz.

GEREKÇE

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar Kürt halkı sayısız trajedi ve toplumsal bellekte yüzlerce yıl kalacak olan kırımlara maruz kalmıştır. Bunlardan biri de, Şırnak'ın Uludere ilçesinde 28 Aralık 2011 tarihinde Türk Silahlı Kuvvetleri'ne ait savaş uçaklarının bombardımanı sonucu 19'u çocuk 34 sivilin yaşamını yitirmesidir. Toplumsal hafızaya "Roboski Katliamı" olarak yerleşen olayın cezasız kalması Türkiye hukuk sisteminin hükümet eliyle nasıl bir noktaya sürüklenmiş olduğunun somut örneğidir. Roboski'de yaşananların akabinde dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, savaş uçaklarınca gerçekleştirilmiş bu ölümlerin Ankara'nın dehlizlerinde kaybolmayacağını ve bunun ne pahasına olursa olsun aydınlatılacağını söylemişti. Aradan geçen beş yıla karşın ölümlerin sorumlularının açığa çıkarılmasına ilişkin herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Bu süreçte Roboski Katliamının araştırılması için 11 Ocak 2012'de TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde Uludere Alt Komisyonu kuruldu.

23 Mayıs 2012'de dönemin İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin, bombardımanın emrini, "Ankara'da Hava Kuvvetleri'nde görüntüleri analiz eden komutanlar"ın verdiğini açıkladı. 5 Ağustos 2012'de Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı, Wall Street Journal'ın önceki tarihlerde yayınladığı Predatör'lerin de olaydan önce görüntü aldığını ve görüntülerde köylülerin seçildiği haberini doğruladı. Katliamın yapıldığı 28 Aralık 2011'de Milli Güvenlik Kurulu'nun toplanmış olması, MİT'in katliamdan önce Genel Kurmay'ı bilgilendirmiş olması, olayın emir komuta zinciri içerisinde olduğunun ve planlı bir şekilde gerçekleştirildiğini kanıtlar niteliktedir.

11 Haziran 2013'te Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, Roboski katliamıyla ilgili soruşturma dosyasında kendisinin yetkili ve görevli olmadığına karar vererek dosyayı Genelkurmay Askeri Savcılığı'na yolladı.

7 Ocak 2014'te, Roboski'de 34 sivilin bombalanarak öldürülmesiyle ilgili olarak Genelkurmay Askeri Savcılık 'takipsizlik' kararı verdi. Gerekçede "TSK personeli TBMM ve Bakanlar Kurulu kararları çerçevesinde, Genelkurmay'ın onayıyla hareket etmiştir" ifadesi yer aldı.

20 Eylül Temmuz 2015 tarihinde basına sızan belgelerde Roboski katliamı soruşturmasını yürüten Diyarbakır Savcılığı'nın MİT'e "gerçekleri savcılıktan sakladınız" iddiaları yer aldı.

Roboski katliamında, hukuki olarak geldiğimiz nokta ile ilgili hükümetin ve devletin, toplumsal vicdan ve sağduyudan tamamen uzaklaştığı açıkça ortadadır. 2011'deki katliamın sorumlularının yargılanmaması, yeni katliamlara kapı aralamıştır. Roboski katliamı henüz aydınlatılamamışken ve acısı hala taze iken 29 Mayıs 2016 tarihinde, sınır ticareti yapan Roboskililer üzerine Gülyazı karakolundan obüs atışları yapılmış

ve aynı yerde iki sivil daha yaşamını yitirmiştir. 28 Aralık 2011 tarihinde olduğu gibi olay yerine ambulans gönderilmemiş, yaralıları traktörlerle taşınmıştır. Cenazelerin katır sırtında taşındığı görüntüler henüz hafızalardan silinmemişken, aynı bölgede 2 sivil daha yaşamını yitirmiştir.

Türkiye'nin en büyük sorunu Kürt sorunu ve toplumsal barışla yakından ilgili olan Roboski'de yaşananların üstü, önce gizlilik kararı daha sonra takipsizlik nihayetinde de kavuşturmaya yer olmadığı iddiası ile örtülmeye çalışılmışsa da bu durumun çözümsüzlüğü ülkenin karşı karşıya kalabileceği sosyal ve siyasal riskleri içinde barındırmaktadır. Tam da bu nedenle, Roboski'de yaşananlar ile evrensel bir hukuk anlayışı temel alınarak yüzleşilmesi gerekmektedir.

15 Temmuz Darbe girişimi sonrası Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Berat Albayrak'ın Roboski katliamını darbecilerin yaptığı yönündeki imaları, Roboski katliamını 2011 yılından bu yana devam eden siyasal ittifaklar çerçevesinde değerlendirme zeminini yaratmıştır.

Ne yazık ki, hükümetin Roboski'de meydana gelen cinayetleri araştırmak ve toplum vicdanını rahatlatacak adımlar atmak yerine, Roboski'de katledilenleri akrabası olan ve partimizden Şırnak milletvekili seçilen Ferhat Encü'nün tutuklanmış olması 28 Aralık 2011'de yapılan hava harekâtı ile katledilen 34 sivil yurttaşın ölümünün siyaseten bir devamı niteliğindedir.

Ayrıca, 28 Aralık günü yaşanan sivillere yönelik güvenlik güçlerinin açıkça ihlaline ilişkin Cenevre Sözleşmesi'nin uluslararası hukuk bağlamında açık hükümleri yer almaktadır. Türkiye'nin bir an önce taraf olması gereken Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) göre olayın çok yönlü bir şekilde soruşturulması da elzemdir. Dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, 6 Ekim 2004 günü, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nde yaptığı konuşmada, Türkiye'nin yakında Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne temel oluşturan Roma Statüsü'ne taraf olacağını duyurmuştu. Ancak AKP hükümeti daha sonra bu konuda hiçbir adım atmadığı gibi aksine 2009 yılında Roma Statüsü'ne taraf olma taahhüdünü geri aldı. Yani sıra Roboski katliamına yönelik soruşturmanın cezasız kalması ve yargının ağır yaşam hakkı ihlaline rağmen soruşturma yürütmeyi reddetmesi üzerine UCM'ye yapılan başvuru AKP hükümeti, Roma Sözleşmesi'ni imzalamadığı için, 2013 yılında kabul edilmedi.

Toplumsal barış ve vicdanın yanı sıra hukuk devletinin bir gereği olarak Roboski'de gerçekleşen sivil ölümlerinin zaman kaybedilmeksizin aydınlatılması elzemdir. Roboski'de yaşananlar, Türkiye'nin yakın siyasal tarihinde yaşanmış pek çok benzer olaylarla devletin yüzleşmesi ve bir daha bu tür olayların yaşanmaması için de gereklidir. Bu kapsamda Roboski'de öldürülen yurttaşların faillerinin bulunması, siyasal sorumlularının ortaya çıkarılması ve tüm boyutlarıyla araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını ivedilikle talep etmekteyiz.